

Luovan työn tekijät ja yrittäjät (Lyhty)

Suomalaisen luovan alan hallitusohjelmataavoitteet 2007–2010

Kulttuuri on aina ollut Suomelle henkisesti tärkeää. Nyt se on sitä myös taloudellisesti. Luova ala - kuten elokuva, musiikki ja tietokonepelit - on maailman nopeimmin kasvavia toimialoja. Lähivuodet ratkaisevat, hyötyykö Suomi tästä kasvusta. Tähän mahdollisuuteen on tartuttava. Kyse on sekä työpaikoista että kansallisesta kulttuuri-identiteetistä - siitä, mikä on kotimaisen kulttuurin ja viihteen elinvoima Suomessa ja vientimahdollisuudet ulkomaille.

Tietoyhteiskuntakehitys muuttaa luovan alan toimintaympäristöä. Uudet laitteet ja jakelutekniikat synnyttävät uusia palveluja ja liiketoimintoja, jotka nojaavat luovan alan työhön ja tuotteisiin.

Luovan alan suurimmat haasteet liittyvät 1) alan kilpailukyyn kehittämiseen, 2) tekijänoikeuksien turvaamiseen tietoyhteiskuntakehityksessä ja 3) kansallisen kulttuurimme omaleimaisuuden säilymiseen.

1 Kotimaisen luovan alan kilpailukykyä on kehitettävä

Suomessa on hyviä kokemuksia siitä, miten teknologia-sektorin kilpailukykyä ja vientiä kehitettiin. Samat opit tarvitaan käyttöön uudella kasvu-alalla. Lisäksi alan toimintaedellytykset omilla kotimarkkinoillamme on turvattava.

- Luodaan luovan alan vientiohjelma, jolla tuetaan Musexin ja Favexin kaltaisten vientiorganisaatioiden syntyä ja rahoitusta sekä alan tuotekehitystä, vientiosaamista ja kv-verkottumista.
- On jatkettava TEKESin varojen suuntaamista enemmän luovan alan kehittämiseen
- Kotimaisen luovan alan tekijänoikeussuojan ja sopimusvapauden on oltava vähintään samalla tasolla kuin kilpailijamaissa. Lisäksi verkkopiratismia on torjuttava.
- Myönnetään verohelpotuksia kulttuurituotteiden rahoitusinvestoinneista, alennetaan tallennekaupan ja verkkokaupan alv-verokanta 8 %:iin ja luodaan taiteilijoille mahdollisuus tasapainottaa hyvien ja heikkojen vuosien verotusta.

2 Tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia on kehitettävä vastaamaan tietoyhteiskuntakehitystä.

Tietoyhteiskunnan uudet tekniikat ja liiketoimintamallit perustuvat luovien sisältöjen käyttöön ja kasvattavat niiden kulutusta. Kasvusta on turvattava osuus myös niille, joiden tekemiä ja tuottamia sisältöjä käytetään. Tekijän- ja lähioikeudet nauttivat perustuslain mukaista omaisuuden suojaa.

- Jotta Suomi pysyisi tietoyhteiskuntakehityksen kärjessä, lainsäädännön on turvattava sisällöntuottajien oikeudet, sillä tietoyhteiskunnan uudet liiketoiminnat ovat usein sisältöjen kauppaa ja jakelua.
- Tekijän- ja lähioikeuksia koskevan lainsäädännön tulee seurata teknistä kehitystä aivan kuten aiemmissakin tekniikkamurroksissa. Muuten syntyy "porsaanreikiä", jotka alentavat luovan alan tuloja, vaikka sen tuotteiden käyttö kasvaa. Uusien teknisten menetelmien käyttö ei saa heikentää tekijöiden, esittäjien, tuottajien ja kustantajien asemaa.

- Luovan alan toimintaedellytyksiä tulee rakentaa yhteistyössä useissa ministeriöissä. Luovan alan edistäminen on sekä kulttuuri-, kauppa- että teollisuuspolitiikkaa. OPM on edelleen luontevin paikka tekijänoikeuslainsäädännön valmisteluun ja valistustyöhön, KTM elinkeinotoiminnan ja viennin kehittämiseen ja LVM viestintäpolitiikkaan ja -teknologiaan.
- Kuluttajia yhä enemmän koskettavista tekijänoikeusasioista tarvitaan yleistä kansalaisvalistusta ja ne tulee ottaa pysyvästi myös peruskouluopetukseen.

3. Kotimaista kulttuuria on edistettävä

Luovuus on kansallinen voimavara. Sen ylläpito on kansalaisten hyvinvoinnin ja Suomen kilpailukyvyn kannalta keskeistä. Kulttuuri on arvokas osa suomalaisten hyvää arkea ja Suomi-kuvaa maailmalla. Tekijän- ja lähioikeudet ovat ammattimaisen luovan työn tekemisen ja yrittäjyyden perusta. Niiden turvaaminen on kansallisen kulttuurin elinehto.

- Koska luovuus on pienen kansakunnan tärkeimpiä voimavaroja, tämän resurssin kehittämiseen pitää panostaa nykyistä enemmän kouluissa ja oppilaitoksissa
- On turvattava kansallisten tekijänoikeuspalvelujen saanti oikeudenomistajien ja kulttuurituotteita käyttävien asiakkaiden omalla kielellä. Se on keskeistä pienen kielialueen kulttuurisen moninaisuuden turvaamiseksi. Tämä tukee myös eduskunnan hyväksymän kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan Unescon yleissopimuksen toteuttamista.
- On edistettävä turvallisen ja helppokäyttöisen kotimaisen verkkokaupan syntymistä. Kun se on turvallinen sekä myyjälle että ostajalle, se ohjaa kulutustottumuksia ja luo monipuolista kulttuuripalvelujen tarjontaa.
- On turvattava, että on tarjolla kaikkia ikäryhmiä palvelevia laadukkaita kotimaisia sisältöjä

Luovan työn tekijät ja yrittäjät (Lyhty) on kotimaisen luovan alan yhteistoimintaprojekti alan toimintaedellytysten kehittämiseksi. Lyhtyyn kuuluvat seuraavat järjestöt ja keskusjärjestöt:

- AV-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry
- Forum Artis - valtakunnallisten taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö
- Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry
- Kopiosto ry
- Suomen elokuvatuottajien keskusliitto ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Suomen peliohjelmisto ja multimediatallenneyhdistys FIGMA ry
- Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus
- Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry